

การอภิปรายผลการวิจัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคนลักษณะต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวในบทที่ 2 ผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคนระหว่างเด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นกลาง กับเด็กวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นกลาง (ตารางที่ 1) ผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนในลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรม และความวิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยที่เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนในลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมอยู่ในระดับที่สูงกว่าเด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นกลาง ลักษณะเช่นนี้เป็นความต้องการทางวัฒนธรรมของสังคมไทย ในการอบรมเด็กหญิงให้อยู่ในโอวาท ยอมตาม ปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผน ตลอดจนประพฤติตนในทางที่คิดว่าเหมาะสมสำหรับเพศหญิง ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ การ์ริสัน¹ (Garrison) ที่ว่า เด็กวัยรุ่นหญิงมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ มั่นคงกว่าเด็กชาย และเด็กหญิงพยายามทำตามกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่มุ่งไว้ให้เป็นเด็กดี ส่วนเด็กชายมักมีความคึกคัก และชอบทำในสิ่งที่คิดว่าดีและเหมาะสมสำหรับตน ความแตกต่างของเด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มนี้อาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสังคมไทย ซึ่งคาดหวังให้เด็กหญิงและเด็กชายมีแบบแผนของพฤติกรรมแตกต่างกันออกไป เด็กหญิงมักถูกปลูกฝังฝังใจในเรื่องกิริยามารยาทให้อยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วน

¹Karl C. Garrison, Psychology of Adolescence. (6th. ed.; New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1965), p. 30.

เด็กขายนั้มางครั้งออกนอกอุ้นอกทางไปไค้บาง ฎุปกครองไม่เห็นเป็นเรื่องเสียหายอะไรมากนัก ค้วยเหตุนี้ จึงทำให้เด็กวัยรุ่นหญิงมีความพอใจที่จะปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของระเบียบต่าง ๆ ที่สังคมมุ่งหวัง จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในลักษณะพฤติกรรมถูกต้องมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย ส่วนลักษณะที่เกี่ยวกับความวิตกกังวล พบว่าเด็กวัยรุ่นหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชาย ทั้งนี้ เป็นเพราะธรรมชาติของผู้หญิงที่อ่อนแอทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อรู้สึกโกรธ รู้สึกกลัว รู้สึกไม่สบายใจ หรือกังวลใจ มักแสดงออกโดยการร้องไห้ ในขณะที่เพศชายไม่ค่อยแสดงออกเช่นนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของ จิราญ โชติช่วง² ที่ว่าเด็กวัยรุ่นหญิงมักจะมี ความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชาย เด็กผู้หญิงจะมีความวิตกกังวลในเรื่องรูปร่างหน้าตา วิตกในเรื่องผลการสอบเลื่อนชั้นตอนปลายปี วิตกในเรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัว วิตกกังวลในเรื่องการเข้าสังคม เป็นต้น

ส่วนลักษณะที่เกี่ยวกับสภาพทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน รูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ ความเป็นคนที่น่านิยม ความสุข และความพอใจ และลักษณะที่เป็นส่วนรวม ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นชายและหญิงจากครอบครัวชั้นกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในลักษณะดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนแล้ว ในลักษณะที่เกี่ยวกับสภาพทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียนและรูปร่างลักษณะ และคุณลักษณะ เด็กวัยรุ่นชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนของเด็กวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นกลาง แสดงว่าเด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะยอมรับลักษณะดังกล่าวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

²จิราญ โชติช่วง, "การสำรวจความกังวลของเด็กวัยรุ่นในเขตจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508)

รูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ เด็กวัยรุ่นหญิงมักจะมี ความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ และคุณลักษณะของตนมากกว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ การ์ริสัน³ (Garrison) ที่ว่า เด็กหญิงสนใจในรูปร่างที่แสดงความเป็นหญิงและชอบเปรียบเทียบตนเองกับหญิงสาว ถ้าการเปรียบเทียบไม่เป็นที่พึงพอใจก็จะรู้สึกไม่พอใจตนเอง และเกิดความคับข้องใจ อันเป็นลักษณะหนึ่งของการไม่ยอมรับตนเอง เมื่อมาพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในลักษณะที่เกี่ยวกับความเป็นคนที่น่านิยม ความสุขและความพอใจ และลักษณะที่เป็นส่วนรวม ผลปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชาย แสดงว่าเด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะคิดเกี่ยวกับตนในแนวทางที่ถูกตอกว่าเด็กวัยรุ่นชาย ทั้งนี้เนื่องจากความคาดหวังของสังคมไทยที่มุ่งให้เด็กชายเป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นที่พึ่งพาของญาติพี่น้อง เด็กชายได้รับการอบรมสั่งสอนอยู่เสมอถึงเรื่องเหล่านี้ จึงทำให้เป็นผู้ต้องการความสัมฤทธิ์ผลสูงในทุก ๆ ด้าน เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของสังคม และความตองการเหล่านี้มีบางครั้งที่เด็กวัยรุ่นชายไม่สามารถตอบสนองความตองการของตัวเองได้ ฉะนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะเกิดความวิตกกังวลไม่สบายใจ ไม่พอใจในสภาพของตนเอง มีความคิดเห็นว่าตนควรปรับปรุงแก้ไขอีกและไม่ยอมรับตนเท่าเด็กวัยรุ่นหญิง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของเด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำ กับเด็กวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นต่ำ (ตารางที่ 2) ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ที่ระดับ .01 สองลักษณะคือ ลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะที่เป็นส่วนรวม กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นหญิงที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรม และลักษณะที่เป็นส่วนรวมในระดับสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชาย แสดงว่าเด็กวัยรุ่นหญิงได้รับการฝึกอบรมจากครอบครัวให้มีคุณสมบัติที่สงบเสงี่ยม มีความสุภาพเรียบร้อย เยือกเย็น ประพฤติตนตามบรรทัดฐาน

³Garrison, op. cit., p. 15.

ของสังคม มีความโอบอ้อมอารีมากกว่าเด็กชาย ซึ่งตามปกติเด็กชายมักจะได้รับการฝึกให้มีความอดทน เข้มแข็ง กล้าหาญ มีความสามารถที่จะต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ด้รับการฝึกให้มีลักษณะการเป็นผู้นำ เพื่อจะได้เป็นผู้นำที่ดีในอนาคต ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เด็กชายมีความต้องการความสัมฤทธิ์ผลในคานต่าง ๆ มากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง แต่เมื่อปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้เด็กได้มีลักษณะดังกล่าวมีไม่เพียงพอ เด็กไม่สามารถที่จะสนองความต้องการของสังคมได้ ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ และทำให้ไม่พึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตัวเอง

ในลักษณะที่เกี่ยวกับสภาพทางสติปัญญาและสภาพในโรงเรียน รูปร่างลักษณะ และคุณลักษณะ ความวิตกกังวล ความเป็นคนที่น่านิยม และความสุขและความพอใจ ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ และจากค่าเฉลี่ยของคะแนน เด็กวัยรุ่นหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นชาย แสดงว่าเด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองเคียงกับความเป็นจริงมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำ ทั้งนี้ เนื่องมาจากวัฒนธรรมและประเพณีไทยให้การยอมรับเลี้ยงดูบุตร และคาดหวังว่าเด็กวัยรุ่นหญิงจะทองอยู่ในโอวาท ยอมตามและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนมากกว่าเด็กชาย จึงมีความคิดเห็นว่าตนเองประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสมและถูกต้องตามที่สังคมได้มุ่งหมายไว้แล้ว และมีแนวโน้มในการพิจารณาตนเอง ตลอดจนเข้าใจตนเองได้ชัดเจนกว่าเด็กวัยรุ่นชาย โดยเฉพาะสังคมนั้นเห็นว่าเด็กชายต้องเป็นเพศที่แข็งแกร่ง อดทน และสามารถจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้ทุกขณะ ซึ่งการที่เด็กวัยรุ่นชายจะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับค่านิยมอันนี้ จำเป็นอยู่เองที่จะต้องปรับปรุงตนเองในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ ซึ่งบางครั้งเด็กชายจะเกิดความคับข้องใจมาก เพราะมีอุปสรรคมาขัดขวาง เช่น ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว สติปัญญาไม่ดี เด็กขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว และอาจจะเนื่องจากเด็กวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำไม่พอใจในสภาพต่าง ๆ ของตนเอง ไม่พอใจเกี่ยวกับค่านิยมการเรียน สภาพทางร่างกายและคุณลักษณะต่าง ๆ เด็กมีความรู้สึกว่าคุณต้องแก้ไขปรับปรุงลักษณะที่ไม่พึงพอใจเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้จึงทำให้

เด็กวัยรุ่นชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองไม่ถูกต้องเท่าเด็กวัยรุ่นหญิงในระดับชั้นของ
ครอบครัวเดียวกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้น
กลางกับเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำ (ตารางที่ 3) ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กวัยรุ่น
ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ทั้ง 7 ลักษณะ กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองใน
ลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรม สภาพทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน รูปร่าง
ลักษณะและคุณลักษณะ ความวิตกกังวล ความเป็นคนที่น่านิยม และความสุขและความ
พอใจ อยู่ในระดับที่ดีกว่าเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำ

ในลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรม เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นกลางเป็นเด็กมา
จากสิ่งแวดล้อมที่ดี บิดามารดาจะเผื่ออบรมลูกให้ทำทุกอย่างให้ดีที่สุด ต้องการให้ลูก
ได้รับความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ พ่อแม่คอยดูแลความประพฤติของลูก ๆ อยู่เสมอ บิดา
มารดาให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกมากกว่าบิดามารดาจากครอบครัวชั้นต่ำ การอบรม
เลี้ยงดูแต่เริ่มแรกก็แตกต่างกันไป ดังที่ ดินเกิน⁴ (Lindgren) ได้อธิบายไว้ว่า การ
อบรมเลี้ยงดูของเด็กในครอบครัวชั้นต่ำ นิยมการลงโทษด้วยการทุบตี จึงทำให้เด็กใน
ระดับชั้นนี้มักเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาจากบิดามารดาเป็นการทะเลาะวิวาทกันระหว่าง
พี่น้อง และนอกจากนี้เด็กจากครอบครัวชั้นต่ำไม่มีเวลาและโอกาสที่จะมีกิจกรรมทางค่าน
สังคมได้มาก เนื่องจากฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวไม่สามารถจะอำนวยความสะดวก
ให้ได้ และยังต้องรับภาระในการช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน จึงทำให้มีพฤติกรรมที่
แตกต่างกันออกไป

⁴Henry Clay Lindgren, Educational Psychology in the
Classroom (New York: John Wiley and Sons, Inc., 1965), pp.
89-95.

ในลักษณะที่เกี่ยวกับสภาพทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน เด็กวัยรุ่น
จากครอบครัวชั้นกลางเป็นเด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาในเรื่องการศึกษามาก
บิดามารดามีความกระตือรือร้นที่จะให้บุตรได้รับความสำเร็จในการศึกษา ฉะนั้นบิดามารดา
ของเด็กจากครอบครัวชั้นกลางจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะให้บุตรของตนได้มีเวลาและโอกาส
ที่จะศึกษาให้มากที่สุด พยายามสั่งสอนอบรมบุตรเอาใจใส่ดูแลในเรื่องการเรียนของบุตร
ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กมีความสำเร็จในการเล่าเรียน นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นจาก
ครอบครัวชั้นกลางยังเป็นเด็กที่กล้าแสดงออก เป็นเด็กที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นเด็ก
ที่มีความกระตือรือร้นในการศึกษา และเป็นสมาชิกที่สำคัญในชั้นเรียนด้วย ตรงกันข้าม
กับเด็กจากครอบครัวชั้นต่ำมักจะไม่ค่อยแสดงออก มีความเงียบขรึม⁵ จากการศึกษาของ
เบรมเบค⁶ (Brembeck) ได้กล่าวว่า บิดามารดาในครอบครัวชั้นต่ำไม่ค่อยสนับสนุนการ
ศึกษาของบุตร จึงทำให้เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำไม่มีแรงจูงใจจากครอบครัว ทำให้
ไม่ยอมเรียนหนังสือ ไม่มีความพยายามที่จะทำการบ้าน ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ทำให้การเรียน
ของเด็กจากครอบครัวชั้นต่ำไม่ดีเท่าเด็กจากครอบครัวชั้นกลาง ดังที่ คอสเตอร์⁷
(Coster) พบว่า เด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลางมีความสามารถในการเรียนสูงกว่า
เด็กจากครอบครัวชั้นต่ำ

ในลักษณะที่เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้น
กลางนั้นนับว่าได้รับความสะดวกสบายในทุกอย่าง มีเวลาเหลือพอที่จะมาสนใจในเรื่อง
การแต่งตัว เสริมแต่งรูปร่างหน้าตา ตรงข้ามกับเด็กจากครอบครัวชั้นต่ำ ไม่ค่อยมีเวลา

⁵ฉวี กาหยี, เรื่องเกม.

⁶Cole S. Brembeck, Social Foundation of Education (New York: John Wiley and Sons, Inc., 1966), p. 176.

⁷J.K. Coster, "Some Characteristics of High School Pupils from Three Income Groups," Journal of Educational Psychology, 50 (1959), 55-62.

เหลือที่จะสนใจเรื่องการแต่งกาย เพราะต้องช่วยเหลือพ่อแม่ในการทำกิจการงานต่าง ๆ เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

ในลักษณะที่เกี่ยวกับความวิตกกังวล ความเป็นคนที่น่านิยมนและความสุขและความพอใจ เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชนชั้นกลางนั้นพบว่า จากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นสามารถอำนวยความสะดวกสบายให้แก่เด็กมาก เด็กมีเวลาว่างสามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม มีโอกาสได้สร้างความสัมพันธ์กับสังคม และเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสนุกสนาน มีความสุข และความพอใจมากกว่าเด็กจากครอบครัวชนชั้นต่ำ ซึ่งไม่มีเวลาและโอกาสมีกิจกรรมทางคานสังคมได้มาก เนื่องจากฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวไม่สามารถอำนวยความสะดวกสบายให้ได้ และยังต้องรับภาระในการช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน เด็กรู้สึกมีปมคอย มีความต้องการที่จะมีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น ตามที่ ลินเกิน⁸ (Lindgren) ได้กล่าวว่า เด็กในครอบครัวชนชั้นต่ำไม่มีโอกาสได้สร้างความสัมพันธ์กับสังคมมากนัก ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม นำมาซึ่งความวิตกกังวลและความไม่พอใจในเรื่องต่าง ๆ

⁸Lindgren, loc. cit.